

Kultuuriministri määruse „Nõuded audiovisuaalmeedia teenuste ligipääsetavusele ja nende täitmise tähtjad“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Meediateenuste seaduse (edaspidi ka *MeeTS*) § 23 lõike 1 kohaselt muudab audiovisuaalmeedia teenuse osutaja järk-järgult proportsionaalsete meetmete abil oma teenuse ligipääsetavaks puudega inimestele, kasutades selleks subtiitreid, viipekeelset tõlget, kirjeldustõlget, eraldi audiokanaleid, teleteksti ja teisi lisateenuseid, mis võimaldavad puudega inimestel pakutavat teenust kasutada.

Määruse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse nõuded audiovisuaalmeedia teenuste ligipääsetavusele ja nende täitmise tähtjad. Audiovisuaalmeedia teenustele ligipääsetavuste nõuete kultuuriministri määrusega kehtestamise kohustus tuleneb meediateenuste seaduse § 23 lõikest ¹, mille kohaselt valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega täpsemad nõuded audiovisuaalmeedia teenuste ligipääsetavusele ja nende täitmise tähtjad, sealhulgas:

- 1) subtiitritega varustatud eestikeelsete saadete ning viipekeelse tõlkega, kirjeldustõlkega ja audiosubtiitritega varustatud saadete miinimummahu programmis või programmikataloogis;
- 2) nõuded subtiitrite valitavusele ja audiosubtiitritele.

Eelnõu üldiseks eesmärgiks on kehtestada miinimumnõuded, mille kaudu audiovisuaalmeedia teenuse osutaja muudab järk-järgult proportsionaalsete meetmete abil oma teenuse ligipääsetavaks puudega inimestele.

Eelnõu väljatöötamisele eelnes Kultuuriministeeriumi poolt meediateenuste seaduse sätestatud puudega inimeste audiovisuaalmeedia teenustele ligipääsu regulatsiooni rakendamise analüüsi¹ koostamine, mille vajadus tulenes meediateenuste seaduse §-st 65³. Analüüs võeti 11.09.2025. a Vabariigi Valitsuse istungil teadmiseks ja esitati Riigikogule.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kultuuriministeeriumi meedianõunik Andres Jõesaar (andres.joesaar@kul.ee, telefon 628 2338) ning Kultuuriministeeriumi õigus- ja haldusosakonna õigusnõunik Siiri Pelisaar (siiri.pelisaar@kul.ee, 628 2225).

Määruse koostamisele olid kaasatud puudega inimeste esindusorganisatsioonid - Eesti Puuetega Inimeste Koda, Eesti Pimedate Liit, Eesti Kurtide Liit, Eesti Vaegkuuljate Liit, samuti audiovisuaalmeedia teenuste osutajate - Eesti Rahvusringhäälingu (ERR), Duo Media Networks OÜ, All Media Eesti AS ja Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu esindajad ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti esindajad.

Määrus ei mõjuta ettevõtjate infokohustust² võrreldes olemasoleva regulatsiooniga. Audiovisuaalmeedia teenuse osutaja koostab ligipääsetavuse tegevuskava ning andmed tegevuskava täitmise kohta andmete esitamisele eelnenud kalendriaastal juba praegu kehtiva seaduse alusel.

¹ <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/4b3e4b8c-c0bd-4399-8fd1-d6d48fdb734d>

² Infokohustus on õigusaktist tulenev kohustus esitada andmeid või informatsiooni avaliku sektori asutusele või kolmandale osapoolele. Siia alla kuulub ka kohustus informatsiooni ja andmeid koguda või säilitada selliselt, et see oleks hiljem kontrollitav ja taasesitatav.

Vastavuskulud³ tulevad ettevõtjatele samuti kehtivast MeeTSist. Arvestades asjaolu, et kohustus teha oma teenused järk-järgult puudega inimestele ligipääsetavaks on audiovisuaalmeedia teenuse osutajatel olnud juba aastaid (MeeTS jõustus 2011. aasta 16. jaanuaril), on pidanud teenuse osutajad ka seni puudega inimeste ligipääsuga seotud küsimustele tähelepanu pöörama ja oma teenuseid arendades selle sihtrühmaga arvestama.

Kõik osapooled peavad audiovisuaalmeedia teenuste ligipääsetavuse suurendamist väga oluliseks. Sihtgrupi ootusi ja audiovisuaalmeedia teenuste osutajate reaalseid rahalisi võimalusi hinnates jõudsid osapooled ühisele kokkuleppele määruse eelnõus sätestatud miinimumnõuete osas. Audiovisuaalmeedia teenuste osutajad kinnitasid oma huvi majanduskeskkonna paranemisel tekkivate võimaluste korral tõsta audiovisuaalmeedia toodete ligipääsetavust määrusega kehtestatud miinimumist oluliselt suuremas mahus.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrus kehtestatakse meediateenuste seaduse § 23 lõike 1¹ alusel. Nimetatud lõike näeb ette, et valdkonna eest vastutav minister (kultuuriminister) kehtestab määrusega täpsemad nõuded audiovisuaalmeedia teenuste ligipääsetavusele ja nende täitmise tähtajad, sealhulgas:

- 1) subtiitritega varustatud eestikeelsete saadete ning viipekeelse tõlkega, kirjeldustõlkega ja audiosubtiitritega varustatud saadete miinimummahu programmis või programmikataloogis;
- 2) nõuded subtiitrite valitavusele ja audiosubtiitritele.

Määrus koosneb kahest peatükist ja kümnest paragrahvist.

Eelnõu § 1 sätestab määruse reguleerimis- ja kohaldamisala.

Lõike 1 kohaselt kehtestatakse määrusega audiovisuaalmeedia teenuste ligipääsetavuse nõuded:

- 1) Eesti Rahvusringhäälingu audiovisuaalmeedia teenustele;
- 2) audiovisuaalmeedia teenust osutavate elektroonilise side ettevõtjate programmidele ja nende poolt pakutavale tellitavatele audiovisuaalmeedia teenustele;
- 3) kahele televisiooniteenust pakkuva meediateenuse osutaja kõige suurema vaadatavusega programmile.

Määrus kehtestab nõuded ERR-le, audiovisuaalmeedia teenust osutavate telekommunikatsioonifirmade teleprogrammidele (sh Telia Eesti AS teleprogramm *Inspira*) ja nende poolt pakutavale tellitavatele audiovisuaalmeedia teenustele (sh Elisa Eesti platvorm *Elisa Elamus* ja Telia Eesti AS platvorm *Inspira+*) ning televisiooniloo alusel edastatavatele kahele kõige suurema vaadatavusega programmile. Telekanalite vaadatavuse aluseks on Kantar Emori teleauditooriumi või mõne teise vastava usaldusväärse mõõdikuringu tulemusel eelmisel kalendriaastal telekanalite vaatamisele kulutatud aeg vanusegrupis 4+. 2024. aastal olid Kantar Emori uuringu alusel nendeks Duo Media Networks OÜ teleprogramm Kanal 2 ja All Media Eesti AS teleprogramm TV3.

Määrus kohaldub § 1 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud isikutele eestikeelsete saadete osas, mille esmaesitlus toimub pärast 1.01.2027. Eesti Rahvusringhäälingule kohaldub määrus selle jõustumisel. Eestikeelseks saateks käesoleva määruse tähenduses on Eesti audiovisuaalmeedia

³ Vastavuskulud on õigusaktis määratud kohustuste ja nõuete täitmiseks tehtavad kulud, v.a infokohustuse kulu. Tegemist on valdavalt ümberkorralduskuludega, mis seisnevad aja- ja tööjõukulus (sh tööjõumaksud) või otsestes rahalistes kuludes vahendite, seadmete, materjalide, tarkvara või muude kaupade või teenuste ostmiseks.

teenuste osutajate või Eesti sõltumatute tootjate poolt loodud telesaated, seriaalid, ülekanded jms audiovisuaalne sisu. Võõrkeelse audiovisuaalse teose, tele- ja raadiosaate ning reklaami puhul kohaldub keeleseaduse § 18, mis seab nõuded teksti tõlkele.

Määrusega kehtestatavaid ligipääsetavuse erinõudeid ei pea kohaldama programmidele, mis on suunatud spetsiifilisele ja kitsamale sihtrühmale ning mille põhisisu iseloomustavad sellised omadused nagu verbaalse sisu puudumine või vähesus, eranditult muusikalise või visuaalse sisuga programm või muu spetsiifiline temaatiline suunitlus, mille tõttu ligipääsetavusnõuete rakendamine ei ole sihtrühma vajadusi ning proportsionaalsuse põhimõtet arvestades põhjendatud. Sellisteks teleprogrammideks on näiteks muusika-, moe- ja spordikanalid.

Eelnõu § 2 sätestab (valitavate automaatsetelt või manuaalselt loodud) subtiitritega varustatud eestikeelsete saadete miinimummahu programmis. Subtiitritega on varustatud vähemalt järgmised saated:

- 1) uudistesaadet vähemalt 70 % nädalamahust;
- 2) päevakajalised saated vähemalt 70 % nädalamahust;
- 3) valimissaated vähemalt 70% nädalamahust.

Eesti Rahvusringhäälingu puhul arvestatakse määruses toodud saadete miinimummahtu määruse jõustumisest alates esmakordselt eetris olnud saadete mahust. Teistele meediateenuse osutajatele arvestatakse miinimummahtu alates 2027. aastast esmakordselt eetris olnud saadete mahust. Enne määruse kehtima hakkamist edastatud saadetele vastav nõue ei laiene, kuid eeldatavalt leiavad audiovisuaalmeedia teenuste osutajad võimalusi parandada ka varasemate saadete ligipääsetavust. Automaatse subtitreerimise tehnoloogia kasutamisel on võimalik varustada ka varasemalt toodetud saadete korduseeter subtiitritega.

Eelnõu §-s 3 on loetletud ERR-i saated, mis tuleb varustada viipekeelse tõlkega. Tegemist on miinimumloeteluga ja loetelu ei piira toimetuse vabadust saavutada muutavas ajas parim tulemus.

Viipekeelse tõlkega peavad olema varustatud vähemalt järgmised riiklikult olulised ning rahvuslikult oluliste ja suure vaatajahuviga sündmuste ülekanded ja saated (ajalises järjestuses aasta lõikes):

- 1) Riigikogu esimehe uusaastatervitus;
- 2) pidulik riigilipu heiskamise tseremoonia Pika Hermannini torni Eesti Vabariigi aastapäeval;
- 3) Vabariigi Presidendi iseseisvuspäeva, Eesti Vabariigi aastapäeva kõne (24.02);
- 4) iseseisvuspäeva, Eesti Vabariigi aastapäeva kontsert (24.02);
- 5) peaministri võidupüha kõne (23.06);
- 6) Vabariigi Presidendi taasiseseisvumispäeva kõne (20.08);
- 7) Vabariigi Presidendi tervitus kooliaasta alguse puhul;
- 8) Vabariigi Presidendi aastalõpuintervjuu;
- 9) Vabariigi Presidendi vana-aastaõhtu tervitus (31.12);
- 10) Eesti laulu finaali;
- 11) Eurovisiooni lauluvõistluse finaali;
- 12) Eesti üldlaulupidu ja Eesti noorte laulupidu.

Lõike 2 kohaselt edastab Eesti Rahvusringhääling päevas ühe „Aktuaalse kaamera“ uudistesaaate viipekeelsena. Täna on ERR-il üks spetsiaalne viipekeelne uudistesaaade, st tegemist ei ole saate varustamisega viipekeelse tõlkega. Küll aga koosneb see viipekeelne saade nõ tavalise AK materjalidest.

Kui tänu tehnoloogia arengule võetakse kasutusele viiperobot, siis saab viipekeelse tõlke lisada oluliselt suuremale arvule saadetest.

Lõike 3 kohaselt tuleb viipekeelse tõlke olemasolust vaatajat teavitada ligipääsetaval viisil nii telekavas kui ka järelvaatamise keskkonnas.

Eelnõu § 4 sätestab kirjeldustõlkega varustatud saadete miinimummahu Eesti Rahvusringhäälingu programmis. Kirjeldustõlkega varustatakse vähemalt Eesti Vabariigi aastapäeva kontsert-etendus ja Eesti üldtantsupeo ning Eesti noorte tantsupeo ülekanne.

Eelnõu § 5 näeb ette kirjeldustõlke tagamise erinevatel saate edastamise platvormidel (sh veeb, järelvaatamine, äpid, vabalevi vms). Sellega tagatakse, et näiteks lineaartelevisiooni programmis edastatud saate kirjeldustõlge on kuulatav ka saate järelvaatamisel veebikeskkonnas. Samuti kohustatakse teenusepakkujaid erinevate ligipääsetavust parandavate võimalustega saadete olemasolust teavitama ligipääsetaval viisil nii telekavas, kui ka järelvaatamise keskkonnas.

Eelnõu § 6 kohustab ERR-i pakkuma oma saadetele audiosubtiitrite valiku võimalusi.

Eelnõu § 7 kirjeldab subtiitrite valitavusele ja helilistele subtiitritele kehtestatud nõudeid. Spetsiaalselt vaegkuuljatele ja vaegnägijatele suunatud teenus peab tagama ligipääsetavuselementide täieliku edastatuse, piisava kvaliteedi, heli ja video sünkroniseerituse ning võimalduse kasutajal seadistada kuva ja kasutust. Vastav nõue tuleb ka sotsiaalkaitseministri 08.06.2022 määrusest nr 45 „Toote ja teenuse funktsionaalsed ligipääsetavusnõuded ja nõuded nende kohta antavale teabele“.

Eelnõu § 8 kohaselt kui üritusest teeb ülekande Eest Rahvusringhääling ja ligipääsetavuse nõuded on täidetud, ei pea sama ürituse edastamisel muu meediateenuse osutaja ligipääsetavuse nõudeid täitma.

Eelnõu § 9 sätestab kõigi juba olemasolevate ligipääsetavust parandavate lahenduste kasutamise nõude. Lõike 1 kohaselt kui Eesti riigi rahalisel toel valminud eestikeelsed filmid (nii mängufilmid kui ka dokumentaalfilmid) ja seriaalid on varustatud valitavate subtiitrite, viipekeelse tõlke või kirjeldustõlkega, tuleb nende filmide ja seriaalide esitamisel või edastamisel subtiitrid, viipekeelne tõlge või kirjeldustõlge lisada. Eelkõige peetakse siin silmas Eesti riigi rahalisel toel pärast 2022. a toodetud mängufilme ja seriaale, millele on koos riigipoolse rahastusega esitatud nõue varustada need ka valitavate subtiitrite ja/või kirjeldustõlkega.

Lõike 2 kohaselt, kui muud, lõikes 1 nimetamata eestikeelsed filmid ja seriaalid on varustatud valitavate subtiitrite, viipekeelse tõlke või kirjeldustõlkega, tuleb võimaluse korral nende filmide ja seriaalide esitamisel või edastamisel subtiitrid, viipekeelne tõlge või kirjeldustõlge lisada. Mõeldud on siin riigi poolt mittetoetatud filme ja seriaale, millel on ligipääsetavuselemendid olemas, kuid nende lisamine eeldab teenusepakkujalt täiendavaid kulusi. Eelnõu väljatöötaja siiski loodab, et eraettevõtted peavad võimalikuks ka riigipoolse toetuseta valminud filmide ja seriaalide ligipääsetavuse parandamiseks lisada neile täiendavaid ligipääsetavuse elemente. Seda vaatamata lisanduvatele kuludele.

Eelnõu § 10 näeb ette kohustuse edendada audiovisuaalteenuste ligipääsetavust kuni aastani 2030. Nähakse ette, et aastaks 2030 on valitavate automaatsete subtiitritega varustatud pea kõik eestikeelsed saated. Ligipääsetavuse parandamise eesmärgil tõuseb automatiseeritud valitavate subtiitritega varustatud saadete osakaal eelnõu § 1 lõikes 1 nimetatud programmides 2030.aastaks 95 %-ni.

Ligipääsetavuse parandamise eesmärgil tõuseb kirjeldustõlkega varustatud ERRi või Eesti sõltumatute tootjate poolt toodetud eestikeelsete saadete, filmide ja seriaalide osakaal ERR-i teleprogrammides võrreldes 2025. aastaga aastaks 2028 vähemalt 3% võrra ja aastaks 2030 vähemalt 5% võrra.

MeeTS § 23 lõige 1¹ näeb ette, et täpsemad nõuded audiovisuaalmeedia teenuste ligipääsetavusele, sealhulgas subtiitritega varustatud eestikeelsete saadete ning viipekeelse või kirjeldustõlkega ja audiosubtiitritega varustatud saadete miinimummahu programmis või programmikataloogis ja nõuded subtiitrite valitavuse ja heliliste subtiitrite kohta, ning nende täitmise tähtsajad kehtestab valdkonna eest vastutav minister (kultuuriminister) määrusega. Kõnealuste nõuete kehtestamisega piiratakse PS §-s 31 sätestatud ettevõtlusvabadust. PS § 31 teine lause lubab kehtestada piirangud ettevõtlusvabadusele seadusega. Ka HÕNTE § 12 näeb ette, et volitusnorm ei tohi sisaldada volitust reguleerida valdkonda, mida Eesti Vabariigi põhiseaduse kohaselt saab reguleerida üksnes seadusega ning täpsustab, et volitusnormis ei tohi volitada kehtestama põhiõiguste ja -vabaduste piirangute aluseid ja tingimusi. PS-i kommentaarides on siiski Riigikohtu praktikale tuginedes märgitud, et seaduse reservatsioon ei kohusta seadusandjat kõiki piiranguid detailselt seaduses kirjeldama, vaid võib üksikasjad jätta täitevvõimu otsustada. Küll peab seadus määrama raamid, mille piires võib täitevvõim seaduse sätteid täpsustada.⁴

MeeTS § 23 lõike 1¹ kohase volitusnormi puhul tulenevad seaduse sätete täpsustamise raamid nii kõnealusest sättest endast kui ka sama paragrahvi esimesest lõikest. Volitusnormis on kirjeldatud volituse sisu võimalikult üksikasjalikult. Lisaks seab MeeTS § 23 lõige 1 teenuste puudega inimestele ligipääsetavaks muutmisele audiovisuaalmeedia teenuse osutajate huvides kaks olulist tingimust: 1) teenused tuleb ligipääsetavaks muuta järk-järgult; 2) teenused tuleb ligipääsetavaks muuta proportsionaalsete meetmete abil. Selle raamistikuga peab täpsemate ligipääsetavusnõuete kehtestamisel arvestama ka valdkonna eest vastutav minister ning seda on käesoleva eelnõuga tehtud.

Mis puudutab seda, kas ettevõtlusvabaduse piiramine on antud juhul ka sisuliselt õigustatud, siis Riigikohtu praktika pinnalt on PS-i kommentaarides märgitud, et ettevõtlusvabaduse piiramiseks piisab igast mõistlikust põhjusest. See põhjus peab johtuma avalikust huvist või teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse vajadusest, olema kaalukas ja õiguspärane.⁵ Ligipääsetavusnõuete kehtestamisel lähtutakse PS §-s 44 sätestatust, mille kohaselt on igaühel õigus saada üldiseks kasutamiseks levitatavat informatsiooni. See tähendab, et kuigi riigil ei ole kohustust tagada kõigi informatsiooniallikate kasutamine, peab riik teatud miinimumstandardid siiski tagama, muu hulgas ka puudega inimeste informatsioonile ligipääsu osas.⁶ Seega on ettevõtlusvabaduse piiramine käesoleval juhul põhjendatud.

⁴ Eesti Vabariigi põhiseaduse § 31 kommentaar 20.

⁵ Samas.

⁶ Eesti Vabariigi põhiseaduse § 44 kommentaar 15.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus aitab täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), artikli 7 lõikest 1 tulenevat kohustust, muuta audiovisuaalmeedia teenused puudega inimestele üha paremini ligipääsetavaks.

4. Määruse mõjud

Eelnõusse kavandatud muudatused ei mõjuta riigi julgeolekut, välissuhteid, keskkonda ega regionaalarengut. Tuvastatud on sotsiaalsed mõjud, mõju majandusele ning mõju riigivalitsemisele. Ei ole tõenäoline, et muudatustega kaasnevad ebasoovitavad mõjud.

4.1 Sotsiaalsed mõjud (mõju võrdsetele võimalustele)

Muudatusest mõjutatud sihtrühm: Eesti Puuetega Inimeste Koja kodulehel toodud Sotsiaalkindlustusameti info kohaselt on nägemispuudega isikuid 30.09.2025. a seisuga 3497 ja kuulmispuudega isikuid 2212⁷. Arvestades asjaolu, et 2025. aasta 1. jaanuari seisuga elas Eestis kokku 1 369 995 inimest, on esmapilgul tegemist väikese sihtrühmaga. Audiovisuaalmeedia teenuste ligipääsetavust suurendavatest meetmetest ei ole aga abi üksnes puudega inimestele, vaid ka näiteks eakatele. Statistkameti andmetel olid 2025. aasta alguse seisuga Eesti elanikest 286 443 inimest ehk üle 20% 65-aastased või vanemad⁸. Kokkuvõttes on seega tegemist keskmise suurusega sihtrühmaga.

Vaegkuuljatele ja nägemispuudega inimestele garanteeritakse juurdepääs määruses nimetatud saadetele. Ligipääsetavust parandavad meetmed aitavad isikutel audiovisuaalmeedia sisust osa saada. Nii paraneb inimeste heaolu ja ka informeeritus ühiskonnas toimuvast.

4.2. Majanduslikud mõjud (mõju ettevõtlusele, halduskoormus)

Muudatusest mõjutatud sihtrühm: audiovisuaalmeedia teenuse osutajad

Määrus puudutab kahte eraõiguslikku audiovisuaalmeedia teenuse osutajat ja audiovisuaalmeedia teenuseid osutavaid telekommunikatsiooniettevõtteid.

Määruse § 5 kehtib kõigile programme edastavatele telekommunikatsioonifirmadele (eelkõige Telia Eesti AS, Elisa Eesti AS ja AS STV). Samuti kehtib see ka väiksematele kaabellevi ettevõtetele.

Määruses sätestatud tasemel ligipääsetavuse tagamine ei eelda enamusest teenusepakkujate poolt täiendavate ressursside eraldamist, st Duo Media Networks OÜ (Kanal2), Telia Eesti AS ei pea lisaraha investeerima. TV3 jaoks on vaja siiski teha eraldi investeering. St et määruse regulatsiooni all olevad meediateenuste osutajad, kes veel ei ole kasutusele võtnud automatiseeritud subtiitrite lahendust, peavad investeerima automaatsete subtiitrite loomiseks vajaliku tarkvara ning riistvara arendamisse. Ekspertide hinnangul on vastavad kulud kuni 100 000 eurot süsteemi käivitamisel. Kõigil automaatsete subtiitrite lahendust juba kasutavate või kasutama hakkavate meediateenuse osutajatel tuleb kanda süsteemi käigushoidmiseks jooksvaid kulusid, mille suurust hinnatakse 10 000-50 000 eurole aastas.

⁷ Statistika | Eesti Puuetega Inimeste Koda

⁸ RV021: RAHVASTIK SOO JA VANUSERÜHMA JÄRGI, 1. JAANUAR. Statistika andmebaas

Senisest veelgi parema ligipääsetavuse tagamiseks vajalike tehnoloogiliste lahenduste arendamine eeldab märkimisväärsed täiendavaid ressursse, näiteks automaatse viipekeelse tõlke rakenduse loomiseks. Selleks määrus hetkel ei kohusta.

Võimalik tulu võib seisneda reklaamitulu suurenemises. Eelnõu rakendamise tulemusel võib loota audiovisuaalmeedia teenuste (telesaadete ja nõudevideo jälgijate) kasutajaskonna kasvu, mis võimaldab erameedial pakkuda reklaami tellijatele laiemat sihtgruppi.

4.3. Riigivalitsemine (mõju keskvalitsuse korraldusele)

Muudatusest mõjutatud sihtrühm: Eesti Rahvusringhääling

Eesti Rahvusringhäälingu seadusest lähtudes on ERR oma programmide ligipääsetavuse suurendamisse panustanud juba mitu kümnendit. Tänu eraldatud sihtotstarbelisele riiklikule toetusele ja AI-tehnoloogiate kasutuselevõtule (automaat- ja audiosubtiitrid, eraldi audiokanalid) on ERR teinud kõige suuremaid edusamme. Uudiste- ja päevakajasaadete ligipääsetavus valitavate subtiitrite kaudu ulatub 95%-ni. Viipekeelset tõlget kasutatakse siiski vaid ühes igapäevases uudistesaares ja olulisemate suursündmuste ülekannete juures; kirjeldustõlget pakutakse suursündmustel (nt laulu- ja tantsupeo ülekanded) ja vähestel mängufilmidel ning seriaalidel.

Eesti Rahvusringhäälingus on viipekeelse ja kirjeldustõlke kulud kaetud iga-aastasest eelarvest. Mahtude suurendamine eeldab riigipoolse rahastuse tõusu.

5. Eelnõu rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eesti Rahvusringhäälingus on viipekeelse ja kirjeldustõlke kulud kaetud iga-aastasest eelarvest. Mahtude suurendamine eeldab riigipoolse rahastuse tõusu. Hinnanguliselt maksab kirjeldustõlke lisamine kuni 3000 eurot tund, viipekeelse tõlke tunni kulu on hinnanguliselt kuni 1000 eurot. Uute tehnoloogiate kasutuselevõtuks vajalike investeeringute suurus võib ulatuda mitmekümnetesse tuhandettesse, kuid praegusel ajal ei ole tehnoloogia kiire arengu tõttu võimalik pikemaid hinnaprognose teha.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Eesti Rahvusringhäälingule rakenduvad nõuded määruse jõustumisest. Määruses ettenähtud nõudeid kohaldatakse määruse § 1 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud isikutele eestikeelsete saadete (telesaadet ja -ülekanded, seriaalid, filmid jms) osas, mille esmaesitlus toimub pärast 2027. aasta 1. jaanuari.

7. Eelnõu koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse koostamisele olid kaasatud puuetega inimeste esindusorganisatsioonid - Eesti Puuetega Inimeste Koda, Eesti Pimedate Liit, Eesti Kurtide Liit, Eesti Vaegkuuljate Liit, samuti audiovisuaalmeedia teenuste osutajate - Eesti Rahvusringhäälingu (ERR), Duo Media Networks OÜ, All Media Eesti AS ja Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti esindajad.

Määrus esitatakse kooskõlastamiseks samadele juriidilistele isikutele ja asutustele ning Sotsiaalministeeriumile eelnõude infosüsteemi kaudu.